

Jezus geneest
Lukas 17.11-19

Rev Dr Jos M. Strengholt

Heliopolis 2013, 2016; Arnhem-Nijmegen 2022

Een Amerikaanse basketbalspeler in de NBA, Bob Gross, moest een belangrijke wedstrijd spelen. Maar hij had een ernstig geblesseerde enkel. Wat moest hij doen?

De teamarts diende hem Marcaine toe, een zeer sterke pijnstillert, op drie verschillende plaatsen in zijn voet. Gross begon aan de wedstrijd. Maar na enkele minuten, toen hij om een rebound streed, klonk er een harde knak die door de hele sporthal te horen was.

Gross beseftte niet dat het geluid van zijn enkel afkomstig was. Hij rende nog twee keer het veld op en neer en zakte toen in elkaar. Hij had geen pijn gevoeld, maar er was een bot in zijn enkel gebroken. Doordat de verdoving het waarschuwingssignaal van de pijn had uitgeschakeld, was er blijvende schade ontstaan. Aan de basketbalcarrière van Bob Gross kwam een einde.

Pijn is onze vriend, omdat zij ons waarschuwt dat er iets mis is. Dat geldt voor pijn in ons lichaam, maar ook voor pijn in onze ziel.

Tijdens mijn reizen in Egypte zie ik soms bedelaars die aan melaatsheid lijden. Hun handen, voeten en gezichten zijn ernstig verminkt. Omdat zij geen pijn voelen, krijgen zij geen waarschuwing wanneer zij bijvoorbeeld in een spijker stappen of een hete plaat aanraken.

Stelt u zich eens voor dat u uw neus, uw handen of uw mond verliest. Zou u dan nog andere mensen onder ogen durven komen? Deze ziekte beschadigt niet alleen het lichaam, maar tast, nog veel erger, ook het zelfrespect van mensen aan.

1. Leven in niemandsland

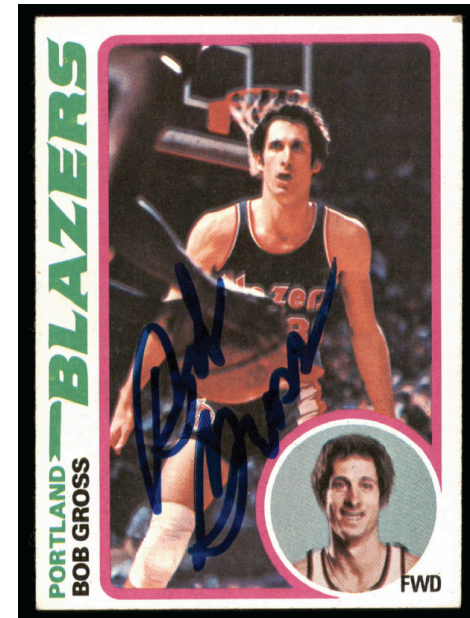
In onze Evangelielezing zagen we hoe Jezus enkele melaatsen ontmoette in het grensgebied tussen het voornamelijk Joodse Galilea en het voornamelijk Samaritaanse Samaria.

Joden en Samaritanen verachtten elkaar. Een belangrijk onderdeel van die vijandschap was het feit dat zij verschillende, maar toch sterk op elkaar lijkende godsdiensten hadden.

De Samaritanen geloofden alleen in de eerste vijf boeken van het Oude Testament en niet in de overige Joodse geschriften.

Zij waren ook niet zo 'raszuiver' als de Joden die zichzelf als echte Joden beschouwden. Zij hadden zich in de loop van de tijd veelvuldig met heidense volken vermengd.

De Samaritanen aanbaden God op deze berg en de Joden op een andere berg. Wij weten hoe dat werkt. Rooms-katholieken aanbidden hier, pinkstergelovigen daar, anglicanen hier, PKN daar...

Joden en Samaritanen haatten elkaar. Daarom durfden Jezus en Zijn discipelen, toen zij vanuit Galilea naar Jeruzalem in het zuiden wilden terugkeren, niet de kortste route door Samaria te nemen.

Om problemen te voorkomen, reisden zij door het niemandsland tussen Galilea en Samaria.

Dit was het gebied waar noch Joden noch Samaritanen wilden wonen, omdat zij niet door elkaar besmet wilden worden.

Als je de ander liever haat, is de beste manier om afstand te houden. Zorg ervoor dat er een veilige grens tussen jou en de ander blijft, zodat je hem niet werkelijk hoeft te ontmoeten.

Juist in dit gebied, dat was ontstaan om de zuiverheid van beide volken te beschermen, ontmoet Jezus de meest onreine mensen: tien melaatsen. Ze zagen er allemaal afschuwelijk uit, met hun verminkte handen, voeten en gezichten.

Deze mensen waren de uitgestoten van hun samenleving, zowel uit Israël als uit Samaria. Ze hadden alle hoop verloren, hun zelfrespect en zelfs hun identiteit.

Alleen hier konden Joden en Samaritanen, vanwege hun gezamenlijke ellende, nog enigszins in 'vrede' met elkaar leven. Hun gemeenschappelijke positie als uitgestoten hield hen bij elkaar.

Ze hadden niets meer waarop ze konden hopen. De wetten van Israël en van de Samaritanen bepaalden in Leviticus.

En de melaatse bij wie de ziekte is vastgesteld, moet gescheurde kleren dragen en zijn hoofdhaar los laten hangen. Hij moet zijn baard en snor bedekken en roepen. Onrein, onrein! Alle dagen dat hij de ziekte heeft, zal hij onrein zijn. Onrein is hij. Hij moet afgezonderd wonen. Buiten het kamp moet zijn woongebied zijn.

Om andere mensen niet te besmetten, moesten zij buiten de samenleving wonen, ver weg van de bewoonde wereld. Daarom konden zij ook nooit het huis van God binnengaan. Zelfs God leek ver van hen verwijderd.

Overigens ontmoet ik regelmatig mensen die er volkomen gezond uitzien, maar die door wat zij in het verleden hebben meegemaakt, of door wat anderen hun hebben aangedaan, zich vanbinnen net zo verminkt voelen als deze melaatsen.

Innerlijke verminking kan de normale omgang met andere mensen diep verstoren. Vaak leidt dit ook tot het sterke gevoel dat niet alleen mensen, maar zelfs God Zelf ver weg is.

Veel van deze mensen leiden een betrekkelijk normaal leven. Misschien zitten zij zelfs hier in de kerk. Aan de buitenkant lijkt alles in orde, maar vanbinnen kunt u zich voelen als een melaatse. Niet goed genoeg voor mensen. Niet goed genoeg voor God. Wat kan dat pijnlijk zijn.

De christelijke schrijver en Oxford-geleerde C.S. Lewis noemde pijn de megafoon van God. Onze pijn wijst op diepere problemen, en God roept ons op om die samen met Hem onder ogen te zien en aan te pakken.

Als u hiermee worstelt, praat er dan over. Verberg uw verdriet niet. En denk nooit dat uw situatie hopeloos is.

2. Weer heel worden

De melaatsen in ons Evangelie hadden alle hoop opgegeven. Maar toen...

Ze moeten geruchten over Jezus en Zijn genezende kracht hebben gehoord. Toen Hij door hun gebied trok, riepen zij vanuit de verte in hun wanhoop naar Hem.

‘Jezus, Meester, ontferm U over ons.’

De melaatsen wisten het. Niemand kon hen helpen, behalve Jezus. ‘Heere, ontferm U.’ *Kyrie eleison*.

Het schenken van barmhartigheid en het genezen van zieken behoren duidelijk tot wat God doet. Deze melaatsen waren lichamelijk verminkt, maar dat betekende niet dat zij geestelijk onwetend waren.

Zij wisten dat zij, door Jezus om barmhartigheid en genezing te vragen, Hem iets vroegen wat uiteindelijk alleen God kan geven.

Paulus deed dat later ook. Laat mij één voorbeeld geven. Luister naar de woorden waarmee Paulus zijn eerste brief aan Timotheüs begint.

Aan Timotheüs, mijn oprechte zoon in het geloof. Genade, barmhartigheid en vrede zij u van God, onze Vader, en van Christus Jezus, onze Heere.

Toen de tien melaatsen onze Heere voorbij zagen komen, wisten zij. Hier is iemand die zo dicht bij God staat dat Hij ons kan geven wat God alleen kan geven. Barmhartigheid. Genezing.

De tempel was voor hen verboden terrein, omdat zij onrein waren. Maar God Zelf was naar hen toe gekomen.

Hoe barmhartig!

Als u het gevoel hebt dat u te ver van mensen, van het geloof of van God verwijderd bent, dan komt Hij naar u toe als u Hem daarom vraagt. Hij is God met ons. Immanuel.

Wij, volstrekt ontoereikende mensen, hoeven niet eerst goed te presteren en vervolgens naar Hem op te klimmen. Hij komt naar ons toe.

Jezus verspilde geen woorden. Hij zag hen en bewees hun Zijn barmhartigheid door eenvoudig tegen hen te zeggen dat zij naar de priesters moesten gaan en zich daar moesten laten onderzoeken.

De wetten van het Oude Testament bepaalden dat de priesters de persoon zorgvuldig moesten onderzoeken. Als alles in orde was, moesten de voorgeschreven offers aan God worden gebracht. De genezen persoon kon dan God prijzen voor Zijn grote barmhartigheid.

Let op het grote vertrouwen dat deze mannen in Jezus hadden. Dat is buitengewoon!

Jezus zegt tegen hen dat zij naar de tempel moeten gaan en onmiddellijk gaan zij op weg. Zij geloven dat Hij hen gezond zal maken. En inderdaad, onderweg ontdekten zij op een bepaald moment dat zij genezen waren.

Het woord van Jezus, verbonden met hun gehoorzame geloof in Hem, had hen gereinigd. Nieuwe mensen. Wat een boodschap van hoop voor ons allemaal.

Alle tien, op één na, gingen verder naar de tempel om zich te laten onderzoeken en God te prijzen voor het grote wonder dat Hij had gedaan.

Zij deden wat de wetten van Israël, de wetten van de Bijbel, voorschreven. Zij deden zelfs letterlijk wat Jezus hun had opgedragen. Gehoorzaam en gelovig.

3. De Heelmeester

Maar één van hen keerde terug nadat hij had ontdekt dat hij genezen was. Hij ging niet verder naar de tempel om God te danken. Degene die terugkwam, was een Samaritaan.

De schrijver van het Evangelie van Lukas was zelf een niet-Joodse volgeling van Jezus Christus. Hij moet er daarom bijzonder veel genoegen in hebben gehad om juist dit verhaal te vertellen.

In de tijd van Lukas, toen hij zijn Evangelie schreef, probeerden veel Joodse volgelingen van Jezus Christus de niet-Joodse gelovigen ervan te overtuigen dat zij veel van het Joodse culturele erfgoed moesten overnemen om goed genoeg te zijn voor God.

De man die terugkwam, was een vreemdeling, iemand uit een ander volk.

Als deze vreemdeling het Joodse tempelterrein was binnengegaan, had hij naar de speciale voorhof voor vreemdelingen kunnen gaan. Maar daar stond een groot bord, in het Grieks en het Latijn, met de waarschuwing dat niemand van een ander volk binnen de omheining rond de tempel mocht komen. Wie dat wel deed, liep het risico gedood te worden.

De man die terugkwam, was een Samaritaan. De ergste vijand! Hij had geen toegang tot God in de Joodse tempel.

Maar God had de deur van genezing en zaligheid voor alle mensen geopend. Het Joodse volk mocht de Samaritanen dan afwijzen, God omarmt van harte ieder mens die tot Hem komt.

Jezus zag geen tien vuile, stinkende melaatsen. Hij keek ook niet naar hen door de bril van hun afkomst. Hij zag mensen die hulp nodig hadden en achtte ieder van hen waardig om geholpen te worden.

En Hij heeft vandaag nog steeds dezelfde houding tegenover u en mij. Wij zijn niet buiten Zijn bereik.

Hier zien we heel duidelijk dat etnische afkomst in het Koninkrijk van God geen belemmering vormt om met God verzoend te worden.

Daarom bestaat de kerk van Jezus Christus vandaag uit mensen van alle nationaliteiten. Joden, Arabieren, Ieren, Amerikanen, Polen, Engelsen, Koreanen, Nederlanders, Nigerianen. Voor God maakt het geen verschil.

En wat we zien, is dat zelfs de meest afschuwelijke ziekte door God genezen kan worden. Of het nu gaat om melaatsheid aan de buitenkant of om die verwoestende ziekte van de zonde, van depressie of van het gevoel niet aanvaard te worden aan de binnenkant. Hij verwelkomt alle mensen.

Daarom keerde de Samaritaanse man terug naar Jezus en verheerlijkte God met luide stem. Hij wierp zich met zijn gezicht ter aarde aan de voeten van Jezus en dankte Hem.

Onze Heere Jezus maakte toen een zeer interessante opmerking. Hij zei.

Zijn niet de tien gereinigd? Waar zijn dan de negen?

Vreemd. Want Jezus wist dat de anderen waarschijnlijk ook God hadden geprezen, omdat zij naar de tempel waren gegaan om precies te doen wat de wet voorschreef.

Waarom wijst Jezus dan juist op deze ene Samaritaan, die was teruggekomen?

Ik denk dat we hier iets zien van het karakter van Jezus. Als mensen God niet door Hem komen danken, zijn zij nog niet werkelijk begonnen God te danken.

De enige manier om God werkelijk te danken, is door Jezus Christus. Niet door de tempel in Jeruzalem, niet door een Samaritaanse tempel, maar door Jezus Christus wordt de God van hemel en aarde aanbeden.

Dat de man zich met zijn gezicht ter aarde wierp aan de voeten van Jezus, was meer dan een uiting van nederige eerbied.

Het was aanbidding. Hij erkende dat hij in Jezus Christus de ene en enige Heelmeester, de Genezer, had ontmoet. Hij had God Zelf ontmoet.

In Numeri 16 lezen we hoe de heerlijkheid van de HEERE aan de hele gemeenschap verscheen en hoe zij zich met hun gezicht ter aarde wierpen. In vers 22 staat.

Maar zij wierpen zich met hun gezicht ter aarde en zeiden. O God, God van de geesten van alle vlees! Als één man zondigt, zult U dan zeer toornig worden op heel de gemeenschap?

Het woord 'wierpen zich' wordt hier door Lukas opnieuw gebruikt wanneer hij over de Samaritaanse vreemdeling schrijft. Ik geloof dat Lukas daarmee voor ons wil benadrukken dat twee dingen waar zijn.

Ten eerste. In de ogen van God behoren alle mensen die hun vertrouwen op Hem stellen tot de gemeenschap van God.

Ten tweede. Wanneer wij Jezus ontmoeten, ontmoeten wij de heerlijkheid van God Zelf.

De Samaritaan aanbad Jezus. En toen zei Jezus tegen hem: "Sta op en ga heen. Uw geloof heeft u behouden."

Conclusie

Dat is wat God door Zijn Zoon Jezus Christus voor ons doet. Hij geneest ons leven. Hij geneest ons hart. Hij brengt ons weer op de goede weg. Hij zet ons opnieuw op de weg van het leven.

Het Evangelie heeft genezende kracht voor mensen met diepe wonden aan de buitenkant en aan de binnenkant.

Jezus Christus is de uitgestoken hand van God. Hij wil onze gebroken levens genezen.

Hij wil het, en Hij kan het, omdat Hij de Heere is.

U hoeft niet hard te roepen om de hulp van God. Zelfs een zachte fluistering van uw nood in het oor van Jezus mag rekenen op Zijn hulp.

+ In de Naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest. Amen.